



GAZETA ŁÓDZKA

REDAKCJA
i ADMINISTRACJA
„GAZETY ŁÓDZKIEJ”
ul. Przejazd 8.

Administracja
otwarta od 8 i pół rano
do 6-ej wieczór, w święta
od 6 do 10 rano.

Redakcja
czynna od g. 9-ej do 3-ej
codziennie, w wigilie świąt
do 10 wieczór.

PRENUMERATA:

Rocznie 24 mrk.
półrocznie 12 mrk.
kwartalnie 6 mrk.
miesięcznie 2 mrk.
wraz z odnośnikiem do domu
lub przesyłką pocztową.

OGŁOSZENIA:

Nadesłane przed tekstem
i w tekście — wiersz 1 mrk.
Nekrologia 75 fen.
Reklamy 70 fen.
Zwyczajne (5 szpalt) 50 fen.
Drobne ogłoszenia po 6 fen.
za wyraz. Najmniej 50 fen.

ORGAN NARODOWY.

Założyciel i wydawca Jan Grodek.

Rok VII. — № 52.

Łódź, Piątek 22 Lutego 1918 r.

Składajmy ofiary na szkoly na Podlasiu i Chełmszczyźnie do Polskiej Macierzy Szkolnej.

Co grozi Chełmszczyźnie.

W „Kurjerze Polskim” czytamy:

Powinniśmy sobie zdać jasno sprawę, jakie losy czekają Chełmszczyznę w razie przyłączenia do republiki ukraińskiej. Nie trzeba zamykać oczu na niebezpieczeństwa, ale uzbudzić się w dar przewidywania.

Gdy w r. 1912 Chełmszczyznę odebrał nam ukaz carski i ogłosił ją za ziemię rosyjską, wiedzieliśmy, że mimo to pozostajemy z nią w jednym państwie, że nasza własność ziemską posiadać tam będzie ochronę prawa, i że legalne sposoby obrony jeszcze istnieją. Nie dzieliła nas linia graniczna i pasportowa, a Warszawa, serce narodu, była wciąż bliska.

Inaczej stoją rzeczy teraz, chełmszczyzna ma przejść pod władzę „ludowej republiki ukraińskiej” i ma być odcięta od nas kordonem granicznym, przez który trudno będzie się przedostać.

Czem jest „ludowa republika ukraińska” — to dla nas pytanie prawie tragiczne. Republika ta powstała na gruzach walącego się caratu wraz z rewolucją socjalną w Rosji. Jest ona dzieckiem rewolucji i chociaż znajduje się dziś w walce z bolszewikami petersburskimi, pod względem socjalnym niedaleko od nich odeszła.

Podobało się jej 25 stycznia ogłosić się za „państwo niepodległe, wolne i zwrzecznicze” i zawrzeć pokój z mocarstwami centralnymi; ale w tym samym uniwersale niepodległościowym zastrzegła się nowa republika, że może wrócić znowu do federacji wszechrosyjskiej. Wiemy zaś, że federacja ta z góry określa się, jako związek republik socjalistycznych; wiemy też, że sama Rada centralna ukraińska składa się z socjalistów, z ukraińskiego odłamu socjaln. rewolucjonistów rosyjskich i częściowo socjalnych demokratów. Są to ideowi spadkobiercy petersburskiej rewolucji socjalnej i nowa republika gruntuje się także na woli swoich robotniczych i żołnierskich. A więc Ukraina — to republika socjalistów.

O tam musimy dokładnie pamiętać. — I pamiętać również o tem, że uniwersał niepodległościowy zapowiada wyraźnie, iż jeszcze „przed wiosennymi posiewami” własność ziemską ma przejść do rozporządzenia socjalistycznych „bromad” chłopskich. A zarazem jasnym powinno być dla nas, że ludność tak postępowej republiki liczy 80 procent analfabetów, z pozostałych większość ledwie czyta i pisze i zaledwie 1 proc. posiada prawo do miana jakiejś takiej inteligencji.

Republika ukraińska zapowiedziała już upaństwowienie zboża, cukru, węgla, dóbr „ludu” nad wszelkim przemysłem, handlem i kapitałami.

Jest to w nieco łagodniejszej formie to samo, co głosią bolszewicy. Zapowiedziała nado „kataster narodowościowy” dla mniejszości, to znaczy, prawo określania swojej narodowości dla obcych Ukraińców mieszkających, jak żydzi lub Polacy. Natomiast w gorączkowym poszukiwaniu swej własnej narodowości Ukraińcy sięgnęli odrazu do dalekiej obszary Kurska, Woroneża, Miszczyzny, Grodzieńszczyzny i Chełmszczyzny. Tam muszą być Ukraińcy!

I oto młoda republika weszła odrazu na drogę prozelityzmu narodowościowego. Szuka wszędzie Ukraińców, jak car szukał wszędzie Rosjan.

Jakież horoskopy stąd dla Chełmszczyzny? Pierwszy i najniebezpieczniejszy, że objawszy rządy na Chełmszczyźnie, rozpoczyna polowanie na „dusze ukraińskie” i nieszczęsny lud chełmski, który ledwo się obronił od prozelitów prawosławia i rosyjskości, będzie wystawiony na bezwzględną agitację ukrainizmu.

Nad wsiami polskimi Nadbuża zawiśnie chmura: z niej spadną na chłopów polskiego żądania, aby się przyznawali do „ukraiństwa” i porzucili narodowość polską, wymyśloną przez panów i księży. — Przyjdzie nowa era bezmyślnego szarpnięcia duszy ludzkiej. A zarazem posypią się reformy socjalne: natychmiastowe wywłaszczenie większej i średniej własności polskiej, zabór gruntów kościołom, sektor cukrowni polskich, poszukiwanie kapitałów polskich, aby się poddały „kontroli ludu”.

Skutek będzie ten, że rolnictwo wpadnie w stan chaotyczny, bezpieczeństwo osobiste się zmniejszy, rabunek wyszczerzy zęby.

Chełmszczyzna wejdzie w strefę ogólno rosyjskiej socjalnej anarchii pod firmą jej filij ukraińskiej. To niewątpliwe. Socjalna anarchia może będzie trwać lata całe i kraj zubożeje. Długi czas trzeba będzie czekać na uporządkowanie życia publicznego, bo Ukraina, jak i Rosja, nie posiada jeszcze pierwiastków ładu i organizacji, wiaściwych państwom zachodu.

A jeżeli Ukraina wejdzie znowu do „federacji wszechrosyjskiej”, wtedy Chełmszczyzna siłą faktu wróci do tej Rosji, od której się wyrwała.

Z komisji parlamentarnej.

Z Berlina donoszą:

„W komisji głównej parlamentu omawiano dn. 19 b. m. sprawę traktatu pokojowego z Ukrainą. Po sekretarzu stanu v. Kühlmannie przemawiał poseł Groeber (centr.), który oświadczył, że gdyby do rokowań z Ukrainą dopuszczeni byli przedstawiciele Polski, to Chełmszczyzna nie zostałaby odstąpiona Ukrainie. Z wyjątkiem tego punktu można traktat pokojowy zaakceptować.

Wiceprezes Koła polskiego Seyda zastrzegł się stanowczo przeciwko temu, że przy rokowaniach z Ukrainą tak mało uwzględniono prawo samookreślenia narodów.

Odstąpienie Chełmszczyzny jest rzeczą niezrozumiałą.

Konieczną jest korekta traktatu, uwzględniająca życzenia polskiej ludności Chełmszczyzny.

Grodno i Białystok nie powinny być odstąpione Litwie.

Ledebour (niezal. soc.-dem.) żąda przedstawienia aktu prawno-państwowego, który upoważni rząd Rzeszy do zawarcia pokoju z Ukrainą, będącą częścią składową państwa rosyjskiego.

Naumann (post. par. lud.) zapytuje, jak się przedstawiają stosunki prawno-państwowe Ukrainy. Podług moich wiadomości są to dopiero projekty. Jest rzeczą wątpliwą, czy można zawrzeć zupełnie pewny traktat z grupą pojedynczych osób.

Dr. David (soc.-dem.) nie zgadza się z zastrzeżeniami posła Ledeboura. Jeżeli Ledebour myśli serjo o samookreśleniu narodów, to przeciw i Ukraina ma prawo samookreślić się. Podług Ledeboura byłoby wogóle rzeczą niemożliwą zawrzeć pokój z rozpadającym się państwem lub je-

go częściami. Na wschodzie panuje obecnie lekkomyślny chaos również i w polityce. Nie należy uprawiać polityki, której siedliskiem są dwa centra, często wzajemnie paraliżujące swoją działalność.

Hr. Westarp (kons.) wyraża zadowolenie z powodu zawarcia pokoju z Ukrainą. Życzeniem Turcji w sprawie Dardanelli stało się zadość. Narody wschodnie wołają o ratunek z powodu brutalnego traktowania ich przez bolszewików.

Dr. Strasemann (nar. lib.) potwierdza, że Niemcy, którzy zbiegli do Rygi, komunikują o niesłychanych barbarzyństwach przez bolszewików dokonywanych. Sympatja estończyków i finlandczyków do Niemiec powstała z uczucia obrony przed anarchią rosyjską.

Poseł Trampczyński zgadza się na to, że stanowisko Polaków do proklamacji 5-go listopada wzbudza niejednokrotnie rozczarowanie. Ustalenie granicy pomiędzy Polską a Ukrainą oznacza rzucenie jabłka niezgody pomiędzy oba narody.

Poseł Fischenbeck (postęp. part. lud.) oświadcza: W uzupełnieniu wywodów posła Naumanna chcę pokrótce wyłuszczyć punkt widzenia postępowej partii ludowej na ukraiński traktat pokojowy. Bylibyśmy bardziej zadowoleni, gdyby się udało zawrzeć pokój z Wielkorusją. Gdy się to, dzięki stanowisku Trockiego, nie udało, należy powitać fakt, że stało się przynajmniej możliwym utrzymać stosunki przyjacielskie z częścią Rosji. Co do Polaków, to chciałbym zaznaczyć, że przedewszystkiem miarodajnym jest dla nas interes niemiecki. Z punktu widzenia interesu niemieckiego witamy każdy pokój poszczególny, który kończy obecną strasną wojnę, szczególnie jeżeli pokój ten zawierany jest, jak to miało miejsce z Ukrainą, bez gwałtownego wdzierania się i na zasadzie przyjaznego porozumienia. Witamy go jeszcze i dlatego, że przy obecnych warunkach da on nam możność polepszyć wyżywienie, co wobec postanowień wersalskich, zmuszających nas do dalszej walki na zachodzie, jest tembardziej konieczne.

Jeżeli przy zawieraniu traktatu pokojowego z Ukrainą nie zawsze były brane pod uwagę interesy Polaków, to pewne wyjaśnienie w tej mierze daje samo zachowanie się Polaków. Polacy powołują się obecnie na proklamację 5-go listopada. Gdy atoli została ona wydana, to w Polsce wcale nie przyjęto jej z entuzjazmem. Wprost przeciwnie zarzucano rządowi i Radzie Stanu, a ostatnio i Radzie Regencyjnej, że są to instytucje, które, jako ustanowione przez Niemcy, tylko bronią interesów niemieckich.

Wywody swoje poseł Fischbeck zakończył w sposób następujący:

Stronictwo moje zawsze było przeciwnie wszystkim prawom wyjątkowym, stosowanym przeciwko Polakom. Jednakże musimy powiedzieć otwarcie, że zachowanie się Polaków po proklamacji 5-go listopada, która uczyniła de facto ustępstwa, budzi i u nas poważne refleksje.

Sekretarz stanu v. Kühlmann odpowiedział dłuższem przemówieniem na podniesione kwestje. Ze pomiędzy przedstawicielami Polski a Ukrainy nie doszło do wymiany zdań winne temu jest pospieszne zawarcie traktatu pokojowego. Fakt, że rząd bolszewicki z ogromną siłą występuje przeciwko Ukrainie jest dowodem tego, że tam właśnie są produkty żywnościowe. Delegacja przewidywała, że ludność polska będzie wyrażała swoje pretensje przeciwko wydzieleniu Ukrainie terenów okupowanych z ludnością polską. Chodziło jednak o to, aby zapewnić sobie pokój i aby go nie rozbić przez Chełmszczyznę. Chętnie

zawarlibyśmy pokój z całą Rosją. Prasa koalicyjna daje wyraźny dowód tego, jak bardzo niepożądanym jest dla niej nasz pokój z Ukrainą.”

Kronika polityczna.

Odjazd v. Kühlmanna do Bukaresztu.

Z Berlina urzędowo donoszą: Sekretarz stanu v. Kühlmann udał się przez Wiedeń do Bukaresztu.

Hr. Czernin w Bukareszcie.

Jak donosi „8 Uhr-Blatt”, udaje się hr. Czernin w specjalnej misji do Bukaresztu.

Warunki podjęcia rokowań z Rosją.

Z Berlina donoszą: Oficjalnie nie wiadomo jeszcze, jaka nastąpi odpowiedź ze strony niemieckiej na propozycję rosyjską. Należałoby jednak przypuszczać, że gwarancje, jakich domagał się pos. Stresemann w swem ostatniem przemówieniu w parlamencie Rzeszy, będą w zgodzie z gwarancjami, jakich zażąda przypuszczalnie rząd. Według tego, ponowne podjęcie rokowań uzależnione zostanie od następujących warunków: Zupelne opuszczenie Inland i Estlandji, natychmiastowe wypuszczenie na wolność wszystkich uwięzionych przez Rosjan Niemców estońskich i łotewskich, uznanie samodzielnosci finlandzkiej i zawarcie pokoju z Ukrainą, jak również zupelne opuszczenie obu tych terytorjów.

Rumunowie maszerują na Odese.

Podług dziennika odeskiego „Echo” sytuacja jest rozpacziwa. Armja rumuńska maszeruje na Odese i zajęta już Akkerman. Grozi ona zamknięciem wodociągów. Komitet rewolucyjny komunikuje, że w razie nienadziejcia posiłków wszystko będzie stracone. Telegram wysłany do głównej kwatery żąda natychmiastowego wysłania 7-ej i 8-ej armji przeciwko rumunom.

Wojska polskie walczą z bolszewikami.

„Times” donosi z Petersburga: Wielka bitwa wojsk bolszewickich przeciwko kozakom rozpoczęła się. Udział biorą wszystkie rodzaje broni, a nawet samoloty. Wojska polskie walczą przeciwko bolszewikom.

Sprzeczne wiadomości.

Do „Politiken” donoszą z Naso: Uporczywa pogłoska, która jednakże nie została jeszcze sprawdzoną, mówi, że rząd bolszewicki w Petersburgu obalony został przez socjalistów - rewolucjonistów z Czernowem na czele. Lenin i Trocki — według tej pogłoski — zbiegli podobno do Rygi.

Do dziennika „Allehanda” donoszą z Wazy:

Z całą stanowczością twierdzą tu, że rząd bolszewicki obalony został przez socjal - rewolucjonistów. W stocholmskich kołach bankowych również krąży pogłoski o ponownym przewrocie w Petersburgu.

W instytucjach urzędowych brak jakiegokolwiek potwierdzenia tej wiadomości.

Z Berlina donoszą, iż Rosyjscy komisarze ludowi potwierdzili piśmiennie

propozycję pokojową. Odnosne pismo przeszło w tym czasie przez linie niemieckie. Tem samym zostaje obalona pogłoska o upadku rządu Trockiego i Lenina, ponieważ list ten posiada datę 20 lutego. Krylenko obwieścił wojskom rosyjskim gotowość rządu rosyjskiego do podpisania traktatu pokojowego.

Zamordowanie ros. ministra marynarki.

Pisma ludgufskie komunikują: Członek Czerwonego Krzyża Stanów Zjednoczonych donosi z Petersburga, iż kozacy schwytali ministra marynarki w pociągu kolei żelaznej i powiesili go.

Deficyt rosyjski.

W „Nordd. All. Ztg.” czytamy: „Dzielo naroda” — w swym wstępnym artykule stwierdza, że deficyt budżetu na rok 1918 wyniesie 20-cia milionów rubli. Ponieważ pomoc zagranicznych pożyczek z powodu zmniejszenia się całkowitego zdolności kredytowych Rosji jest w najbliższej przyszłości niemożliwa, przeto 20 miliardów będzie trzeba pokryć odbierając je obywatelom Rosji. Rosja jest skazaną na handel z zagranicą, gdyż cierpi na brak maszyn i przyrządów koniecznych do wytwórczości. Licznych koniecznych produktów albo się obecnie całkowicie w Rosji nie wyrabia, albo wyrabia się je w ilościach niedostatecznych. Dlatego też trzeba będzie otworzyć drzwi Ameryce i Europie. Sprawy tej nie załatwi się sposobem wymiany towarów zagranicznych na surowce, gdyż Rosja cierpi na brak wszystkiego i sama nie ma dostatecznej ilości zboża. Gospodarstwo rolne i przemysł potrzebują uzupełnienia maszyn z zagranicy. Według wszelkiego prawdopodobieństwa zapasy zbrojeniowe zostały naruszone. Całą polityką Rad i Sowieców jest gra hazardowa to spekulacja na wywołanie rewolucji w Europie.

Japończycy w Charbinie.

Ze Stokholmu donoszą. Japoński i chiński konsulowie, stosownie do zlecenia swych rządów, zażądali od komisarzy ludowych na koncesjonowanych obszarach wschodnio-chińskiej kolei żelaznej, aby dbali o utrzymanie porządku, gdyż w przeciwnym razie całe wyżej wspomniane obszary koncesjonowane zajęte zostaną przez Japonię i Chinę. Ponieważ bolszewicy nie dali żadnej odpowiedzi w wyznaczonym im terminie, wobec tego wojska japońskie i chińskie w istocie zajęły wspomniane tereny, całkowicie w ten sposób odcinając Charbin od Rosji. Obecnie od dobrej woli Japonii zależy zaopatrywanie Rosji w prowianty, jako też wywóz do Rosji z Chin i Japonii tych wszystkich produktów, które dotychczas wysyłane były w tak wielkiej ilości.

Zapasy zboża na Ukrainie.

Na Ukrainie znajdują się jeszcze wielkie miasta i ważne węzły kolejowe w rękach bolszewików. Podług informacji pewnego ukraińskiego pułkownika, usiłowania bolszewików, aby zapasy zboża wywieźć z Ukrainy, nie mogą osiągnąć oczekiwanego skutku, chociażby ze względu na czysto techniczny. W samym tylko okręgu chersońskim leży na składzie 80 milionów pudów zboża, które pochodzi jeszcze z roku 1914.

Traktat z Ukrainą w komisji głównej.

Z Berlina donoszą: Na popołudniowym posiedzeniu komisji głównej parlamentu Rzeszy zatwierdzono traktat pokojowy z Ukrainą, oraz traktat dodatkowy do traktatu pokojowego z Ukrainą.

Ustąpienie ministra Hoefera.

Wiedeńskie pisma wieczorne z dnia 20 b. m. podają niepotwierdzoną dotychczas wiadomość, iż kierownik urzędu sprawozdawczego, minister generał-major v. Hofer podał się do dymisji ze względu na stan zdrowia; jako następcę wymieniają przedstawiciela armii austriackiej w komisji do spraw żniw rumuńskich generał-majora v. Sendlera.

Deklaracja polska w parlamencie wiedeńskim.

Deklaracja Koła Polskiego, odczytana na wczorajszym posiedzeniu parlamentu wiedeńskiego, doznała w ostatniej chwili kilku ważnych zmian redakcyjnych.

W rezolucji tej Koło polskie składa życzenia ukraińcom z okazji powstania ich państwa i stwierdza, że polacy pragną pozostać z nową republiką w stosunkach przyjaznych.

Jeżeli da się to osiągnąć, to wszystkie kwestje sporne załatwić będzie można bez mieszanina się strony trzeciej.

Co się tyczy sprawy chełmskiej, to wykracza ona poza kompetencje polaków z zaboru austriackiego.

W pierwszym rządzie obchodzi ona rząd warszawski, który ma narówni z ukraińcami prawo do tego, by go słuchano.

Dotychczas jednak powołano do Wiednia wyłącznie tylko do ukraińców.

Z parlamentu austriackiego.

Korespondent gazety „Lokal Anzeiger” donosi z Wiednia pod datą 20 b. m.:

Parlament przedstawiał dziś ten sam niezwykły widok, co i wczoraj. Galerje są przepełnione. Położenie polityczne uważane jest nadal jako niepewne, aczkolwiek przypuszczają, że polacy, pomimo dalszej opozycji, szukają jednak wyjścia z sytuacji. Podczas dzisiejszej debaty w sprawie przewidywanego budżetowego pierwszego przemawiał prezes Koła polskiego bar. Gätz-Okocimski, który jednak przeczytał rezolucję Koła polskiego. Ustęp, w którym polacy przesyłają życzenia młodej republice ukraińskiej, przyjęty był na ławach polskich ożywionymi oklaskami. Ukraińcy, umiemy ocenić te oklaski, zachowali milczenie.

Następnie przemawiał b. prezes Klubu ukraińskiego Kost-Lewicki, akcentując z naciskiem fakt, że republika ukraińska wywalczyła sobie wolność własnymi siłami. Ukraińcy przyjęli to oświadczenie ze szczególnym aplauzem.

Potem przemawiał w sprawie budżetu socjalista dr. Winkler.

Podczas jego przemówienia zdarzyło się pożalowanie godne zajęcia. Na galerji ukazał się przedstawiciel ukraińskiej republiki ludowej Sewriuk, którego przywódca ukraiński wprowadził do loży poselskiej. Postawie parlamentu natychmiast zauważyli go, i czeski socjalista dr. Saukuc krzyknął nagle w kierunku galerji: I taki 29-letni chłopak zawiera pokój!.. To to skandal! Niech się wynosi z parlamentu!..

Na ławach ukraińskich powstała ogromna wrzawa. Ukraińcy, zaciskając pięści, krzyczyli, zwracając się do Czechów: Jesteście wolnym narodem!.. To hańba zachowywać się tak wobec gościa. Pfe, do diabła!.. Wstydźcie się!..

Po mowie socjalisty wiceprezesa Tusar (czech), oświadczył, że żałuje, iż poseł dr. Saukuc ubliżył w sposób tak grubiański

gościowi, przedstawicielowi ukraińskiej republiki ludowej, poczem przywołał dr. Saukuc do porządku.

Zarzuty przeciwko Vivianiemu.

Dziennik „Pays” donosi, że w izbie francuskiej pewne nacjonalistyczne koła podnoszą oskarżenia przeciwko Vivianiemu, którego obwiniają, że przez błędne dyspozycje, wydane armji w sierpniu 1914 roku, spowodował zajęcie francuskiego terytorjum przez wojska niemieckie.

Program pokojowy socjalistów francuskich.

Rada narodowa francuskiej partii socjalistycznej przyjęła 2618 głosami przeciwko 208, przy 108 wstrzymujących się od głosowania, wniosek kompromisowy, ustalający następujący porządek dzienny londyńskiej konferencji socjalistycznej.

1. Kolonie niemieckie mają być zwrócone Niemcom lub też Niemcy otrzymają za nie odpowiednie kompensaty.

2. Punkt projektu londyńskiego o rozszereżeniu Włoch ma być pozbawiony charakteru imperialistycznego.

3. O przynależności państwowej Alzacji i Lotaryngji rozstrzygnąć ma referendum pod kierownictwem przyszłej Ligi narodów. Sprawa, czy referendum poprzedzić ma faktyczna desaneksja, pozostawiono otwartą.

To ostatnie postanowienie powzięte zostało po gorących debatach.

Międzynarodowa konferencja socjalistów.

W Londynie otworzono w poniedziałek, podług doniesienia Reutersa, międzynarodową konferencję socjalistyczną.

Obrazy na konferencji odbywają się przy drzwiach zamkniętych.

Prośba b. cara do bolszewików.

Z Genewy donoszą do „Berl. N. N.”: Havas donosi z Petersburga, że liczni przedstawiciele rodziny Romanowych w tej liczbie i b. car zwrócili się do rady komisarzy ludowych z prośbą, by w imię wolności rewolucji oraz dla ułatwienia reform republikańskich wypuścili na wolność rodzinę carską, w prośbie tej zaznaczono, że car pod żadnym pozorem nie będzie się starał uzyskać korony i ze względu na stan zdrowia chciałby on osiąść we Francji lub Anglii.

Wojska niemieckie zajęły Mińsk i Równo.

Telegramy.

Komunikat niemiecki.

Berlin, 21-go lutego. (Urzędowo)

Z widowni zachodniej.

Front wojsk generała marszałka polnego Rs. Rupprechta Bawarskiego i Front Niemieckiego Następcy Tronu. Wielokrotne walki artylerji i miotaczy min.

Natarcie w Argonach miało powodzenie.

Grupa wojsk generała-feldmarszałka filbrechta Württemberskiego.

Na froncie lotaryngskim działalność bojowa wzmożła się w wielu odcinkach pomiędzy Salle i Plaine. Silne oddziały francuskie zaatakowały wieczorem stanowiska nasze pod Moncel, Bohicourt i Moncourt. Nieprzyjaciel wdarł się w poszczególne punkty. Piechota nasza wyparła go znowu w kontrataku i wzięła wielką liczbę jeńców.

Na południowym zachodzie od Marktkirchu kolumny nacierające przyprowadziły z wywiadu jeńców.

Z widowni wschodniej.

Grupa wojsk generała-pułkownika v. Cichlo na

Z wyspy Moon pułki nasze, przekroczywszy zamarzłą zatokę, wkroczyły do Estlandji i zajęły wyspę Leal. Podczas ofensywy wzdłuż zatoki Ryskiej dotarło do Pernigelu i Lemsalu. W Lemsalu doszło do krótkich walk. Zabrano przeszło 500 jeńców i zdobyto 20 dział. Wenden przekroczone. Wojska nasze stoją w Wolmarze.

Pomiędzy Dynaburgiem i Pińskiem posuwamy się naprzód.

Grupa wojsk Linsingena.

Poruszenia czynią postępy. Na całym froncie obsadzono ważne punkty węzłowe kolejowe i traktove. Równo oczyszczono z nieprzyjaciela.

Zdobyczy nie można jeszcze ocenić w przybliżeniu. Dotychczas doniesiono: Wśród jeńców — 1 generał, 425 oficerów, wielu komendantów dywizji, 425 oficerów i 8700 żołnierzy; wśród zdobyczy: 1353 działa i 120 karabinów maszynowych, 4 do 5 tysięcy wozów, pociągi kolejowe o blisko 1000 wagonach, częściokroć naładowanych artykułami żywnościowymi, samoloty i inne niezliczone materiały wojenne.

Z pozostałych terenów walk nic nowego.

Pierwszy Generał-kwatermistrz LUDENDORFF.

Komunikat wieczorny.

BERLIN, 21-go lutego. (Urzędowo)

Ofensywa na wschodzie toczy się dalej. Wojska niemieckie wkroczyły do Mińska.

Z pozostałych terenów walk nic nowego.

Sprawozdanie admiralicji niemieckiej.

BERLIN, 21-go lutego. (Urzędowo)

W ciągu stycznia dzięki zarządzeniom wojennym mocarstw centralnych zniszczono ogółem

632,000 ton registr. brutto handlowego tonażu okrętowego, będącego na usługach nieprzyjaciela. Tem samym wynik pierwszego roku nieograniczonej wojny podwodnej dosiędą

9,590,000 ton registr. brutto.

Szef admiralicji marynarki.

Komunikat austriacki.

WIEDEŃ, 21-go lutego. (Urzędowo)

Na płaskowzgórzu Asiago i na wschodzie od Brenty toczą się walki artylerji.

Wojska grupy Linsingena posuwają się w dalszym ciągu naprzód i zajęły Równo.

Szef sztabu generalnego

Sytuacja strategiczna bolszewików.

Dziennik petersburski „Nasz wiek” („Riecz”) przedstawia, jak następuje, sytuację strategiczną sił bolszewików:

Podstawami operacyjnymi przeciwko Ukrainie i okręgowi Dońskiemu są Petersburg, jako ośrodek, wydający dyrektywy, kierujący całą organizacją sił bolszewickich i dostarczający ludzi z petersburskiego okręgu wojskowego i z frontu północnego. Moskwa, jako ośrodek, formujący i rozsyłający posilki. Briańsk, jako ośrodek operacyjny (sztab wojsk walczących przeciwko Ukrainie). Charków, jako siedzisko sztabu głównego wojsk walczących z Ukrainą i kozakami dońskimi. Woroneż, jako siedzisko wojsk walczących z kozakami dońskimi. Sewastopol, jako dostawca ludzi z południa, Carycyn i Homel mają znaczenie drugorzędne.

Wszystkie siły Ukrainy skierowane są ku obronie węzłów kolejowych. Obsadziły mianowicie, węzły kolejowe. Sarny, Korosten i Bachmut. Na południowo-wschodzie punkty węzłowe: Ronadan, Półtawa i Krzemieńczuk tworzą teren operacji bolszewików. Z chwilą zajęcia przez bolszewików punktów węzłowych: Aleksandrowsk, Esaterynostaw i Łozowa, pogorszyła się sytuacja ukraińców, którzy odcięci są w ten sposób od Donu, przez co Kijów staje się zagrożony od południa. (Przewidywania te sprawdziły się zupełnie, czego dowodzi zdobycie Kijowa przez bolszewików dnia 15 b. m.).

Ze strony wojsk, znajdujących się na froncie południowo-zachodnim i rumuńskim nie grozi, jak się zdaje, Ukrainie żadne niebezpieczeństwo. Tu bowiem wojsko bolszewickie jest częściowo odparte od granic Ukrainy.

Okręgu dońskiego nie można zaatakować bezpośrednio. Zagrożenia od strony Woroneża i Carycyna nie można brać poważnie. Załogi tamtejsze są rozprężone. Kałmukowie zachowują się neutralnie, albo też są wrogo usposobieni względem bolszewików. Ze strony Kaukazu także nie zagraża dotychczas Donowi niebezpieczeństwo. Okrag ten zatem może być wzięty tylko od północno-zachodu. Ponieważ zaś hetman kozacki wydał rozkaz, aby kozacy odpierający bolszewików, nie wykraczali poza granice okręgu, walka zatem u grania okręgu dońskiego rozegra się pod Ługańskiem, Ilowajskiem i Wolnowachą.

Wogóle można powiedzieć, że sytuacja strategiczna, jak również działalność operacyjna sił bolszewickich przedstawia się obecnie pomyślnie dla nich.

W chwili jednak ogłoszenia przez „Nasz wiek” rozważań powyższych, bolszewikom nie zagrażał nowy czynnik bojowy, mianowicie wznowienie operacji na froncie wschodnim przez armje niemieckie, co zmienia zupełnie postać rzeczy.

Z ministerjum sprawiedliwości.

W środę w pałacu Rzeczypospolitej odbyło się posiedzenie rady ministerjum sprawiedliwości, na którym rozpatrzone i uchwalono ośm projektów.

Pierwszy dotyczący prawa o udzielaniu kobietom pozwolenia na ponowne związki małżeńskie przed upływem 10 miesięcy od ustania poprzedniego małżeństwa.

Na zasadzie noweli — opartej na wzorze kodeksu cywilnego szwajcarskiego uchwalono, że sąd otrzymuje prawo udzielenia pozwolenia wdowom na zawarcie nowego małżeństwa przed upływem 10 miesięcy od ustania poprzedniego małżeństwa w razie nastąpienia w tym okresie rozwiązania z ciąży, lub udowodnienia, że kobieta nie jest w tym stanie.

Z kolei na porządku dziennym był wniosek komitetu gieldy warszawskiej w przedmiocie przedłużenia terminu przedawnienia wekslowego z art. 189 kod. handl. upływającego między dniem ogłoszenia projektowanego rozporządzenia, a dniem 1 stycznia 1919 — względem wszystkich interesowanych.

Wniosek ten rada odrzuciła ze względu na to, że ten termin przedawnienia jest 5-letni i że wobec tego strony miały możliwość przed nastaniem warunków wojennych, egzekwować swoje należności, — słowem niema tu racji wystarczającej do zawieszenia zwykłych, istniejących w tym względzie norm kodeksowych.

Dalej przyjęto zapoczątkowany przez ministrów spraw wewnętrznych i departamentu spraw politycznych projekt przepisów o używaniu herbu państwa.

Projekt ma na celu ograniczenie używania herbu państwa, jako godła tylko do instytucji państwowych, a co do innych instytucji lub osób, prawo używania herbu będzie mogło być udzielane na mocy każdorazowej decyzji rady ministrów.

Czwarty projekt dotyczył opłat sądowych: Dla uniknięcia trudności wynikających dla stron i dla samych instytucji sądowych z dotychczasowego trybu pobierania opłat sądowych w gotówce za pokwitowaniem uchwalono projekt ministerjum o wprowadzeniu marek specjalnych jako środka płatniczego przy uiszczaniu opłat sądowych.

Marki będą pobierane do 100 marek, a powyżej tylko gotówkę. Typ marek został jednocześnie ustalony z uwzględnieniem zabezpieczenia od możliwych nadużyć.

Projekty 5 i 6 rozpatrzono łącznie jako pozostające z sobą w związku i czyniące zadość palącej potrzebie społecznej w sprawie ustawy o urzędach pojedynczych i ochrony drobnych i średnich lokatorów.

Oba projekty powyższe zostały uchwalone.

Następnie rozważono projekt dekretu w przedmiocie wynagrodzenia urzędników wymiaru sprawiedliwości.

Wniosek ten został przekazany do rozważenia w szczegółach komisji złożonej z przedstawicieli sądu najwyższego i ministerjum.

Rządowe Biuro Prasowe komunikuje:

Z polecenia Najdostojniejszej Rady Regencyjnej odracza się wybory do Rady Stanu, wyznaczone na dzień 27 lutego w § 16 Instrukcji z dnia 5-go lutego r. b.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych Jan Stecki.

Z ziem polskich.

Warszawa:

Prowizorium urzędnicze.

Utworzenie na miejsce ustępującego gabinetu prowizorium urzędnicze jest, jak donosi „Przegląd poranny”, rzeczą zdecydowaną.

Odpowiedni akt Rady Regencyjnej ukazać się ma w tych dniach.

Kierownictwo ministerjów obejmą w celu utrzymania ciągłości pracy podsekretarze stanu, a gdzie ich niema wyżsi urzędnicy.

Mianowany ma być również kierownik owego prowizorycznego gabinetu. Mówią z dużymi zastrzeżeniami iż zostanie nim jeden z dotychczasowych ministrów.

Nowy kierownik departamentu spraw politycznych.

Podsekretarz stanu, Wojciech hr. Rosztowski, ustępuje, jak wiadomo ze stanowiska dyrektora departamentu spraw politycznych.

Jako kierownika departamentu na czas prowizorium wymieniają obecnego szefa biura prezydjalnego rady ministrów, dra Władysława Wróblewskiego.

Nowy szef administracji.

Prezydent rządowy, rzeczywisty tajny nadradca rządowy v. Steinmeister we Frankfurcie nad Menem został mianowany zastępcą, udającego się na urlop, szefa administracji przy generał-gubernatorstwie warszawskim z tytułem ekscelencji.

Otwarcie Bazyliki katedralnej.

Ponowne otwarcie Bazyliki katedralnej w Włocławku i uroczyste ponowne poświęcenie odbędzie się — jak donosi „Goniec Kujawski” — prawdopodobnie w sobotę 23 b. m.

Sosnowiec.

Dn. 19 b. m. w kościełku Serca Jezusowego odprawione zostało nabożeństwo za dusze 365 polaków, straconych przez Murawjewa, według intencji ofiarodawczyni, która na ten cel składała przez rok po 4 grosze dziennie.

Napływ wiernych był olbrzymi.

Odezwa kolejowa.

W „Iskrze” czytamy: W okupacji austriackiej wywieszono następujące obwieszczenie:

„Z powodu ciągłego braku węgla możliwe są dalsze ograniczenia ruchu pociągów pośpiesznych i pasażerskich. Jednocześnie zauważać się daje, że ruch pasa-

żerski ciągle wzrasta, przyczym nieraz już stwierdzono, iż nie zawsze jeżdżą z istotnej potrzeby. Pociągi obecnie już na pierwszej stacji są przeważnie tak przepelnione, że na dalszych częstokroć nie mogą się zabrać pasażerowie, naprawdę do jazdy zmuszeni. Ostrzega się przeto ludność, by we własnym interesie nie podróżowała bez pilnej potrzeby.”

Z Częstochowy.

W „Gońcu częstochowskim” znajdujemy następującą odezwę do młodzieży polskiej m. Częstochowy:

„Naród polski przeżywa chwilę brzemiennej w następstwa. Każdy czyn, każdy okrzyk niemal winien być obliczony, zanim stanie się faktem. Nie wolno nam powodować się odruchami! Wieści dni ostatnich zrodziły w całym społeczeństwie polskim zrozumiałe oburzenie.

Młodzież reaguje ze zwykłą sobie poręcznością, która w chwili obecnej sprawie polskiej przynieść może tylko szkodę.

Młodzieży polska! Twój wiedzy i zdolności Ojczyzna potrzebuje będzie w niedalekiej przyszłości.

Dzisiaj bardziej niż kiedykolwiek wskazana jest praca twórcza, wyjęta i zimne ocenianie sytuacji.

Do spokoju! Do ordynku!”

Dn. 18 b. m. ukazało się następujące obwieszczenie:

„Wczoraj znowu usiłowano zgromadzić się na ulicy i tworzyć policyjnie niedozwolone pochody. Przytem doszło do wykroczeń, nawet do czynnego zaczepienia osób wojskowych przez rzucanie kamieniami.

Tego rodzaju zaczepki mogą być ukarane śmiercią.

Poza tem w razie ponowienia wykroczeń tego rodzaju będzie nałożona na miasto kontrybucja i zrobi się użytek z broni”.

Częstochowa, 18 lutego 1918 r.

Gubernator Wojskowy.

Z Rady miejskiej.

Wczorajsze posiedzenie Rady miejskiej otworzył prezes T. Sułowski, o godzinie 6 m. 40, w obecności 38 radnych.

Po odczytaniu porządku dziennego, przewodniczący zakomunikował list zawiadamiający, że wybory do Rady Stanu zostały odłożone.

Następnie zebrani dowiedzieli się z komunikatu magistratu, że władza nadzorcza odmówiła kategorycznie cofnięcia rozporządzenia dotyczącego ograniczenia konsumpcji gazu oraz zniesienia kar.

Przyjęto do wiadomości, że Ł. R. O., Łódzki oddział T-wa rolniczego, Stow. techników i „Kropka mleka” zgłosiły swój akces w sprawie ostatniej rezolucji wydanej przez Radę miejską.

Na miejsce p. Gejersa, który złożył mandat członka Komisji finansowej, powołano radnego A. Harasza.

Z kolei przewodniczący odczytał komunikat magistratu, dotyczący różnych desyderatów, jak np. w sprawie zabezpieczenia robotników na starość, regulaminu służbowego itp., dalej zatwierdzenia przez magistrat budżetu m. Łodzi na rok 1917/18 w sumie m. 65 401 990, oraz uchwały co do ogłoszeń polskich w pismach żargonowych.

Inż. Sułowski zapoznaje zebranych z obszernym komunikatem zawierającym odpowiedzi magistratu na przedstawione żądania robotników. Następnie zdaje relację w sprawie zatwierdzonych djeft dla członków Rady miejskiej, magistratu i urzędników wyjeżdżających w sprawach miejskich. Djefty stosowane będą do 31 marca r. b. Djefty dla członków Rady wynosić będą 40 mk. dziennie, dla urzędników magistratu kl. I-ej—30 mk., od II-ej do V—20 mk.

Rozpatrzenie referatu magistratu w sprawie zatwierdzenia statutu kasy chorych dla pracowników zarządu miejskiego m. Łodzi postanowiono odłożyć do chwili porozumienia się z Komisją pracy.

Wniosek radn. Lichtensteina w sprawie niedostatecznego odżywiania personelu szpitala w Radogoszczu — przekazano Komisji do spraw ogólnych.

Przewodniczący odczytuje nagły wniosek radn. Wolczyńskiego, który został przyjęty.

Za godziny nadeftowe, w myśl projektu magistratu, postanowiono ustalić wynagrodzenie o 50 proc. większe od normalnego.

Z powodu nieobecności wnioskodawcy wniosek radn. Pokorskiego w sprawie określenia minimum płacy dziennej na 7 m. — odłożono.

Sprawę statutu służbowego dla pracowników zarządu miejskiego Łodzi przekazano Magistratowi.

Wniosek dotyczący urządzenia pralni ludowej miejskiej, ze względu na trudności techniczne, Komisja do spraw ogólnych uznała na razie za niemożliwy do urzeczywistnienia. Poglądy komisji uzasadnił w obszernym referacie członek jej radn. Hertz. W rezultacie zgodnie z propozycją p. H. rozpatrzenie projektu odłożono do następnego posiedzenia z udziałem rzeczoznawcy.

Sprawę żądań dezynfektorów, mianowicie wydawania bezpłatnego obuwia, pół funta mydła tygodniowo, co 2 tygodnie wypłaty pensji oraz wydawania nieprzemakalnych płaszczy dla pracowników w kamerze dezynfekcyjnej — przekazano magistratowi.

Zgodzono się na odłożenie decyzji w sprawie wniosku p. Pokorskiego, dotyczącego wynagrodzenia za czas stracony przez robotników miejskich z przyczyn od nich niezależnych.

Po zarządzeniu 5-minutowej przerwy przez przewodniczącego, przystąpiono do wyborów członków różnych komisji:

a) do komisji mieszanej dla zbadania dokonywanego się oszacowania nieruchomości miejskich. Wybrano: dr. Konicę, Klukowa Majznera, Markusfelda, Prejsmana i Spiekermana;

b) do komisji, mającej się zająć uregulowaniem sprawy cechów rzemieślniczych i rozpatrzeniem odpowiednich wniosków. Wybrano: pp. Szvibile, Smarzyńskiego, Włodarskiego, Markusfelda, Ganca, dr. Lewina i Fiedlera;

c) do komisji dla podziału 30,000 mk., uchwalonych przez Radę Miejską na biblioteki przy stowarzyszeniach oświatowych i związkach robotniczych. Wybrano: Harasza, Kaffanego, inżyniera Kocmana, Kaczmarka, Urysohna, Ugera, Holenderskiego, Jarbluma, Szwejcera i Fiedlera;

d) do komisji, mającej się zająć ułożeniem list kandydatów na ławników do Królewsko Polskich sądów okręgowego i pokoju. Wybrano: Kaczmarka, dr. Sachsa, Kaffanego, Helmana, dyr. Sannego, Spiekermana, dr. Rabinowicza, Włodarskiego, Klukowa, Wejsa i Hertz, wreszcie

e) 5 członków Rady Miejskiej do komitetu budowy pomnika Tadeusza Kościuszki. Wybrano: inż. T. Sułowskiego, ks. kan. Albrechta, Kaczmarka, Kaffanego i Markusfelda.

Sprawę, dotyczącą memoriału Tow. przem. Król. Polskiego w kwestji zamknięcia browarów w okupacji niemieckiej — referował radny Hertz.

Wniosek komisji do spraw ogólnych, aby browary zamknąć — odrzucono.

Rozpatrzenie wniosku co do żądań taniach herbaciarni przy Stow. oświatowo-robotniczym „Światło” w kwestji urządzenia stacji ogrzewalnych i świetlic we wszystkich herbaciarniach robotniczych i społecznych, przekazano Magistratowi.

Wniosek radn. Gralaka, referowany z powodu nieobecności tego ostatniego, przez radn. Hertz, w sprawie korzystania z kredytu krótkoterminowego w delegacji zaprowiantowania miasta, spotyka się z protestem ze strony komisji do spraw ogólnych.

Po zarządzeniu głosowania wniosek ten przepadł, natomiast utrzymał się wniosek radn. Wolczyńskiego, aby dla zaopatrzenia ludności w ziemniaki na miesiące zimowe — udzielić krótkoterminowego kredytu.

Stosownie do wyjaśnienia danego przez p. Hertz, komisja do spraw ogólnych wydelegowała swych członków do zbadania sprawy w związku z wnioskiem radn. Gralaka w kwestji zakazu sprzedaży artykułów spożywczych ze składnicy miejskiej osobom lub przedsiębiorcom prywatnym. Wyniki tych badań radn. Hertz ilustrował danymi cyfrowymi.

Ostatecznie komisja do spraw ogólnych wniosek ten uznała za nieszasadniczy.

Poddany pod głosowanie radnych wniosek ten upadł.

Co się tyczy wniosku radn. Gralaka w kwestji uzupełnienia składu delegacji zaprowiantowania miasta przez przedstawicieli grup kooperatyw. Komisja do spraw ogólnych dała również opinię nieprzychylną. Radni wniosku tego nie zatwierdzili.

Ta sama komisja uznała, iż wniosek radn. Rzewskiego w sprawie prania i suszenia brudnej bielizny ludności biednej w kamerach dezynfekcyjnych — nie może być przyjęty.

Wyjaśnięn udziału dr. Jasiński, kierownik Wydziału zdrowotności publicznej, do-

wodząc. że przy teraźniejszej drożyznie materiałów i utrudnionych warunków technicznych projekt jest niewykonalny.

Zgodnie z propozycją wnioskodawcy prof. Remiszewskiego — sprawa otwarcia zakładu usukowego średniego — została odłożona.

Wniosek radn. ks. Albrechta w sprawie założenia specjalnego organu przez Magistrat został uchylony przez komisję do spraw ogólnych — ze względu na trudne warunki techniczne, brak i drożyznę papieru i t. p. Dr. Sachs twierdzi, że wniosku tego w teraźniejszych czasach popierać nie należy.

Zebrani przyjęli wniosek ks. Albrechta jedynie, jako dezjdet.

O godz. 9 min. 15 przewodniczący zamknął posiedzenie.

Wiadomości bieżące.

— Zmiany w ruchu pociągów.

Od jutra przestają kursować, aż do dalszego rozporządzenia pociągi następujące:

Pospieszny 157/158 między Warszawą a Katowicami; pociąg № 157 odchodził z Warszawy o godz. 10 m. 48 wiecz. przychodził do Katowic o godz. 6 m. 22 rano; pociąg 158 odch. z Katowic o godz. 11 wiecz. przych. do Warszawy o godz. 6-ej m. 15 rano.

Osobowy 241 między Warszawą (odch. godz. 6 m. 25 r.) i Łowiczem półn. (przychodzi 9 m. 21 rano).

Osobowy 260 między Skalmierzycami (odch. 2 m. 40 po poł.) i Warszawą (przychodzi 10 m. 59 wiecz.).

Osobowy 263 między Łowiczem półn. (odch. 10 m. 3 rano) i Łodzią, Kaliski dworzec (przych. 12 m. 9 w poł.).

— Taksa adwokacka.

Jednocześnie z nowym statutem palestry i ustawą o postępowaniu w sprawach dyscyplinarnych adwokackich, ma wejść w życie ustawa o taksie adwokackiej, według projektu, opracowanego przez ministerjum sprawiedliwości. Projekt taksy opiera się na skombinowaniu systemów.

1) wynagrodzenia adwokata za każdą poszczególną czynność i 2) wynagrodzenia adwokata za sprawę według jej wartości, bez względu na pracę adwokata i trudności sprawy. System ten pozwala w niewielu prostych postanowieniach ustalić zasady wynagrodzenia adwokackiego, z drugiej zaś strony jest dla adwokata sprawiedliwszy od dotychczasowego rosyjskiego, bo nie czyni wynagrodzenia adwokackiego zawisłym jedynie od mechanicznego momentu wartości. Taksa tyczy się ma tylko spraw cywilnych — procesowych i obowiązywać ma w stosunku do klienta w braku umowy i być podstawą dla wynagrodzenia strony, wygrywającej w procesie.

— Z obozu internowanych Legionistów w Łomży.

Liczba internowanych legionistów w obozie pod Łomżą stale się zmniejsza. Podług ostatnich obliczeń, obecnie znajduje się ich tam jeszcze 1,200.

— Ze Stowarzyszenia nauczycieli chrześc.

Już o godz. 6 po poł. na posiedzeniu Sekcji nauczania elementarnego p. Mieczysław Kolczyński referował będzie: „Nauczycielstwo ludowe, a regulacja płacy”. Już sam tytuł jasno określa treść sprawy, która niestety należy do bardzo aktualnych bolączek nauczycielstwa elementarnego w naszym mieście i niezawodnie przyczyni się do tego, że zainteresowani, jak zwykle, bardzo licznie przybędą na posiedzenie Sekcji.

— Z inspekcji szkolnej.

Ministerstwo W. R. i O. P. niniejszym zwraca się do wszystkich właścicieli, względnie kierowników szkół i kursów zawodowych jak: średnich szkół technicznych, handlowych, rolniczych, ogrodniczych, rzemieślniczych, dentystycznych, felczerskich, masażu, akuszerzyjnych, gospodarstwa domowego dla kobiet, zycia, haftu i t. p., którzy dotychczas nie zostali jeszcze poinformowani — z wezwaniem zameldowania się do dnia 1-go marca r. b. w Ministerstwie.

Należy nadesłać dane, dotyczące krótkiej historii szkoły, koncesji szkolnej, personelu nauczycielskiego, programu szkoły, budżetu na r. 1917/18, tygodniowego rozkładu godzin i adresu szkoły.

Zarządzenie powyższe otrzymuje moc obowiązującą z dniem dzisiejszym.

— Z chóru polskiego prymaryjnego.

Chór polski prymaryjny przy kościele św. Kizyża wystawia w dniu 24 b. m. w

Koncesjonowane Biuro Wynajmu Lokali „Pośrednik” Łódź, ul. Piotrkowska 84.

POSZUKUJE:

Słonecznego mieszkania, składającego się z 4 do 5 pok. z wygod. wanną, piwnicą etc. na parterze, 1 lub 2 piętra między ul. Benedykta i Nawrot — z jednej strony, a ul. Długa i Sienkiewicza — z drugiej. Pożądany przy tem ogródek.

Lokalu dla Zakładu Mieczarskiego ze sklepem, magazynem, remizą, stajnią, ewent. z mieszkaniami od 3 do 4 pok. z wygodami.

Lokalu szkolnego przy spokojnej ulicy, składającego się z 8—10 klas., ele. tr. oświetl., blisko przystanku tramwajowego. Pożądane przytem mieszkanie dla nauczycieli z 3 pok. z wygodami i elektr. oświetleniem.

3 pokoi z kuchnią oświetl. gazowym z wygodami na 1-em piętrze w centrum miasta.

Pokoje umeblowanych w różnych punkt. miasta.

MA DO WYNAJĘCIA:

Mieszkanie przy ul. Piotrkowskiej na parterze, składa się z trzech pokoi i kuchni bez wygod. Oświetlenie elektryczne.

Sklep przy ul. Piotrkowskiej o 2 oknach wystawowych z mieszkaniem z 3 pokojami i kuchnią, wygodami i instalacją elektryczną oraz gazową.

Mieszkanie z 6 pokoi w centrum miasta. Wygody. 3 minuty od przystanku tramwajowego. Oświetl. elektryczne. II piętro—front.

1 pokój umeblowany większy i 1 mniejszy. Może być z usługą i śniadaniem.

Osoby zainteresowane zechcą zgłaszać się bezpośrednio do Sekretariatu Biura od 9—1 i od 3 do 6 wiecz.

P.P. Właściciele nieruchomości proszeni są o task. podanie warunków ostatecznych oraz nadesłanie planików sytuacyjnych.

Domu Ludowym przy ul. Przejazd nr. 34 sztukę ludową w 3 aktach Fr. R. Biedrona „Gwiazda Ludu”, osnutą na tle obecnej wojny, i komedję w 2-ach aktach „O człowieku, który redagował gazetę rolniczą”.

Bilety można nabywać w dniu przedstawienia w kasie teatru Domu Ludowego.

— Recital fortepianowy Karola Szretera.

W środę d. 27 b. m. odbędzie się w sali koncertowej jedyny recital fortepianowy znanego już nam z występów w Łodzi młodego Szretera, który ostatnio z wielkim powodzeniem koncertował w Berlinie i Stuttgarcie. Na program złożą się utwory Bacha, Beethovena, Chopina, Liszta i Rachmaninowa.

Bilety w Czytelni Nowości Alfreda Straucha, Dzielna 12.

— Ze Stow. drobnych kupców i przemysłowców.

Złożona podczas wojny powyższa organizacja rozwija się coraz pomyślniej i przynosi nie małe korzyści zrzeszonym, oraz bardzo dodatni wpływ wywiera na stosunki w drobnym handlu.

Składnica Stowarzyszenia, ten „benjamin” jego doznaje, jak na troskliwszej opiece ze strony zarządu i rady Stow.

Przeszkody do rozwoju składnicy, która by zaopatrywała sklepy zrzeszonych w artykuły pierwszej potrzeby, są dwie.

Jedną niezależną od członków tejże, t. j. brak artykułów spożywczych, na co zarządzić na razie podczas wojny nie będzie można, druga, brak kapitału na większe zakupy.

Kapitał obecny składa się z udziałów członkowskich, oraz pożyczki. Ta ostatnia okoliczność jest nie bardzo wygodna, dla stowarzyszenia, gdyż kępuje takowe i uzależnia w pewnym stopniu wiedzę tej instytucji.

Rozumiejąc te braki, zarząd wraz z radą czyni energiczne kroki u stowarzyszonych, celem zebrania większej sumy udziałów.

Jak się dowiadujemy, starania te nie są bezowocne i deklaracje na powiększenie kapitału udziałowego do rażno i sięgają już kilkunastu tysięcy marek.

Pożądany to objaw zrozumienia swych interesów i samopomocy wśród właścicieli drobnych sklepów, którzy, gdy tylko zdolają rozwinąć swoją placówkę, która nie bez trudu stworzyli i prowadzą, pozabędą się całej masy pośredników-wyzyskiwaczy, co dodatni wpływ wywrze na niższą cenę, oraz spolszczenie drobnego handlu i przemysłu.

Powstanie i rozwój nowej placówki jeszcze raz wykazuje żywotność narodu naszego, który, pomimo ciężkich warunków i nieprawdopodobnych trudności, nie ustaje w pracy twórczej nad podniesieniem siebie i uzdrowieniem tego, co było chore, oraz podniesieniem tego, co skarłowaciało.

(m)

Z teatru.

Zbójcy

Dramat w 10-ciu obrazach — Jana Krzysztofa Fryderyka Szyllera.

Z pewnych względów należałoby pochwalić dążenia dyrekcji do zapoznania, zwłaszcza młodszej generacji, z utworami takimi, jak „Hamlet”, „Zbójcy” i t. p., ze względu jednak na przerzedzony zespół, brak w nim odpowiedniej ilości i jakości sił aktorskich, wypadnie prawdopodobnie zaniechać na przyszłość podobnych eksperymentów, jak wczorajsze wystawienie „Zbójców”.

Łódzka premierowa publiczność widocznie świadoma jest tego stanu rzeczy w teatrze Polskim, bo wczoraj rażąco nie dopisała, galerja natomiast jest wrażliwszą na wielkie nazwisko Szyllera i tytuł „Zbójcy”, zapewniła bowiem niezłe „górne sfery”.

Najlepiej może wczoraj wypadła gra p. Nowakowskiego w roli Karola Moora,

który w kilku scenach dobrze oddał gorącość i gwałtowność i uczucia młodego zapaleńca.

Nadmienić należy, że Szyller napisał „Zbójców” w 17-ym roku życia i że w rolę Karola włożył swój własny bunt przeciwko krepującym ducha ścieśnieniom, akcentując w tym dramacie silne poczucie osobistej godności człowieka, deptanej wówczas na każdym kroku.

Najwybitniejszą rolą w „Zbójcach” jest rola Franciszka Moora, potwora w ludzkim ciele.

Jest to kreacja, wymagająca specjalnego talentu i nie jeden wielki artysta dramatyczny zawałał się, zanim się podjął tej roli.

Pan Frączkowski, wobec braku w swym zespole aktorów o talentach dramatycznych, podjął się tego, przechodzącego jego siły, zadania i nawet w 9-ym obrazie wywołał dość burzliwe oklaski na galerji, niepowinno go to jednak w błąd wprowadzać, gdyż 9-ta scena, scena wyrzutów sumienia i przestachu Franciszka, wobec zbliżającej się śmierci sama przez się oddziaływała na mniej krytyczne umysły widzów, zwłaszcza, którzy sceny tej nie widzieli zagranej przez dramatycznych artystów większej miary, iż poddają się wrażeniu i biją oklaski. Niezłym ojcem, hr. Moorem był p. Pilarski. O reszcie występujących w „Zbójcach” nie dobrego powiedzieć, niestety, nie można.

J. Gr.

Ostatnie telegramy.

Kurjer rosyjski w Berlinie.

Berlin 22 lutego.
Kurjer rosyjski, który w środę przekroczył niemieckie linje, przybył w czwartek do Berlina i wręczył propozycję pokojową rządowi Petersburskiemu.

Dokument ten, który został pierwotnie przesłany telegrafem iskrowym, jest podpisany przez Lenina i Trockiego.

Nad treścią niemieckiej odpowiedzi, która dopiero będzie przesłana za kilka dni, odbędą się jeszcze narady.

Rokowania z Rumunją.

Jak już donosiliśmy, udał się wczoraj wieczorem sekretarz stanu v. Kühlmann przez Wiedeń do Bukaresztu. W tym dołącza „Nordd. Allg. Ztg.”: „Rokowania nowych rokowań z rosjanami należy oczekiwać w niezadługim czasie.”

Ten międzyczas zużytkuj sekretarz stanu, aby najpierw poprawić, jako niemiecki pełnomocnik, pertraktacje o zawarciu pokoju z Rumunją. Jak się dowiaduje

Dziś dnia 22-go o 8 wieczorem w Domu Ludowym, Przejazd 34 odczyt profesora Trojanowskiego: „Nasza sztuka batalistyczna”.

Z dniem 1 marca 1918 r. wynosi zasadnicza cena gazu za 1000 stóp sześć.

Mk. 8.55 fen.

Kierownictwo Wojskowe Gazowni w Łodzi.

Ogłoszenie.

Zarząd Stowarzyszenia Nauczycieli Chrześcijan w Łodzi niniejszym podaje do wiadomości swych członków, że dnia 2 marca r. b. o godzinie 6-ej po południu odbędzie się w Domu Ludowym, Przejazd 34, ogólne doroczne zebranie członków Stowarzyszenia z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego.
- 2) Odczytanie protokołu z ostatniego ogólnego zebrania.
- 3) Sprawozdanie Zarządu z działalności Stowarz. za rok 1917.
- 4) „ „ „ kasowe.
- 5) „ „ Komisji Rewizyjnej.
- 6) Likwidacja Stowarzyszenia.
- 7) Wnioski, które zostaną złożone Zarządowi do d. 26. II. 18 r.

Zarząd.

Świerzbe

Dr. S. Lewkowicz choroby skórne i zewnętrzne

Konstantynowska 12

Przyjmuje:

Panów 9—11 od 6—8. || Panie od godz. 5—6.

Nie kupujcie resztek

póki się nie przekonacie, że najtańsze i najpiękniejsze towary nabyć można tylko przy ulicy Dzielnej 34 m. 14.

poprz. oficyna I piętro, jak na bluzki i suknie damskie i męskie kostjmy oraz szewjony, karty, bostony, drag, różne barchany i calgi i inne modne towary! Ceny stałe.

szybko leczy mydlana:

„Maść prof. Habydy”.

Nie plami białony, ma przyjemny zapach. Słoiki gotowe na 1—3—12 osób. Zadać w aptekach i skl. apt. Skład główny T. w. Akc. Fr. Karpiński w Warszawie, Elektoralna 35

Specjalista
Dr. L. PRYBULSKI
Choroby skórne, zewnętrzne i włosów
ZAWADZKA 1, róg Piotrkowskiej
Przyjmuje od 8—2 i od 4—9, Panie od 5—6.

Pierwsza
Chrześcijańska Lecznica
chorób zębów i jamy ustnej, teraz Sienkiewicza № 88, róg Ewangelickiej.
Najlepsze ZĘBY sztuczne i plomby
Leczenie homeopatyczne. Od 9—6.

Ala! Meble z trzech pokoiów sprzedam tanio.

Główna 9 m. 14.

Drzewo suche rabane, hurtowo i detalicznie pud 1,65 fg. Skład polski Władysława Tylińskiego, o. Franciszkańska 25.

Kilka gospodyń ze wsi z chlubnymi świadectwami z wykwalifikowanej kuchni poleca Biuro rekomendacyjne Ludwiskiej Piotrkowska № 109.

Kupuje kwity lombardowe, także z prawem odkupienia. Piotrkowska № 69 m. 82 poprz. oficyna 3 piętro.

Obiady prywatne po 3.50 f. od godz. 12-ej do 4-ej. Wólczańska 62 m. 16.

Pokój umeblowany zaraz do wynajęcia. Piotrkowska 145 II p.

Pokój frontowy, ładnie umeblowany, do wynajęcia ul. Dzielna № 40 parter, na prawo.

Potrzebny jest stróż, obeznan z koniem. Zgłaszać się: Nowy Rynek 5 do gospodarza.

Rutynowana nauczycielka udziela tanio lekcji muzyki na fortepianie. Ulica Widzewska 94 m. 18 II piętro.

Barbara Kempka, wieś Stara Manja, zebrała księżęckie zapomogiowe № 89, wydania z Kurjerem Obywatelskim. Józef Matecki zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi.